

SÉNAT DE BELGIQUE

SESSION DE 2003-2004

16 JUILLET 2004

Proposition de loi modifiant certaines dispositions légales concernant la peine de travail et le travail d'intérêt général

(Déposée par Mme Clotilde Nyssens et M. Christian Brotcorne)

DÉVELOPPEMENTS

La loi du 17 avril 2002 a instauré la peine de travail comme peine autonome en matière correctionnelle et de police.

Le but déclaré du législateur était de diminuer le recours à l'emprisonnement et, surtout, de prévoir une alternative aux courtes peines d'emprisonnement dont l'efficacité était parfois remise en question.

La loi du 17 avril 2002 n'est pas parfaite.

Elle présente un certain nombre de carences conceptuelles et de lacunes techniques auxquelles les praticiens sont confrontés. Récemment un article de doctrine a été publié sur la question(1). La présente proposition reprend les modifications qui y sont suggérées par l'auteur.

L'objectif n'est pas de remettre en cause l'avancée idéologique que représente la peine de travail mais simplement de corriger les imperfections en vue de permettre une plus grande harmonie de notre droit pénal.

(1) Patrick De Le Court, «La peine de travail autonome (pta): un chantier», *Revue de droit pénal et de criminologie*, La Charte, janvier 2004.

BELGISCHE SENAAAT

ZITTING 2003-2004

16 JULI 2004

Wetsvoorstel tot wijziging van een aantal wetsbepalingen betreffende de werkstraf en de dienstverlening

(Ingediend door mevrouw Clotilde Nyssens en de heer Christian Brotcorne)

TOELICHTING

De wet van 17 april 2002 heeft de werkstraf ingevoerd als autonome straf in correctionele zaken en in politiezaken.

De wetgever wou hiermee het aantal gevangenisstraffen beperken en vooral een alternatief aanreiken voor de korte gevangenisstraffen waarvan de doeltreffendheid soms betwijfeld werd.

De wet van 17 april 2002 is niet perfect.

Hij bevat een aantal conceptuele leemtes en technische gebreken die tot uiting komen. Er is onlangs een artikel in de rechtsleer verschenen over deze kwestie(1). Dit wetsvoorstel neemt de wijzigingen over die daarin door de auteur worden voorgesteld.

Het is niet de bedoeling de ideologische stap vooruit die de werkstraf dan toch is in twijfel te trekken, maar gewoon de onvolmaaktheden te verbeteren, om zo meer harmonie te brengen in ons strafrecht.

(1) Patrick De Le Court, «La peine de travail autonome (pta): un chantier», in: *Revue de droit pénal et de criminologie*, La Charte, januari 2004.

Les infractions exclues du champ d'application de la peine de travail

L'objectif avoué de la peine de travail est de constituer une alternative aux courtes peines de prison.

Le législateur avait entendu exclure du champ d'application de la loi tous les crimes non correctionnalisés mais aussi, même en cas de correctionnalisation, un certain nombre d'infractions (énumérées à l'article 37ter, § 1er, du Code pénal), que l'on pourrait qualifier de «cas lourds» (meurtre, meurtre pour faciliter le vol, prise d'otage, viol, corruption de la jeunesse, outrage public aux mœurs à l'égard de mineurs...).

Cependant, il existe certains paradoxes dans les exclusions. Ainsi, le législateur a exclu du bénéfice de la loi l'outrage public aux mœurs à l'égard de mineurs (punissable d'une peine de six mois à deux ans d'emprisonnement); pourquoi, dès lors, n'a-t-il pas aussi exclu les hypothèses d'attentats à la pudeur, y compris ceux commis avec violence (faits punissables d'une peine de dix à quinze ans de réclusion avant correctionnalisation)?

Dans un souci d'harmonisation du sort des victimes, il serait utile de modifier la liste des exclusions en vue d'y intégrer les infractions d'attentats à la pudeur en général. C'est l'objet de l'article 2, B, de la proposition.

La peine subsidiaire

En cas de non-exécution de la peine de travail, la peine subsidiaire doit consister, dans les limites des peines prévues pour l'infraction et par la loi, en «une peine d'emprisonnement OU une amende» (article 37ter, § 1er, alinéa 1er, du Code pénal).

Or, pour certaines infractions, les dispositions légales prévoient que le juge prononce à titre de peine un emprisonnement ET une amende (ex. faux en écriture).

Il est donc nécessaire de modifier l'article 37ter, § 1er, du Code pénal sur ce point afin de permettre la conciliation des différents articles (article 2, A, de la proposition).

La tentative de commettre les infractions exclues du champ d'application de la peine de travail

L'article 37ter, § 1er, du Code pénal énumère les infractions exclues du bénéfice de la peine de travail mais ne règle pas le sort de la tentative de commettre ces diverses infractions.

Misdrijven die uitgesloten zijn van het toepassingsgebied van de werkstraf

Bij de invoering van de werkstraf was het uitdrukkelijk de bedoeling een alternatief te bieden voor de korte gevangenisstraffen.

De wetgever wou niet alleen alle niet-gecorrectionnaliseerde misdaden uitsluiten, maar ook een bepaald aantal misdrijven (die opgesomd worden in artikel 37ter, § 1, van het Strafwetboek) die men als «zware gevallen» zou kunnen bestempelen (moord, moord gepleegd om diefstal te vergemakkelijken, gijzeling, verkrachting, bederf van de jeugd, openbare schennis van de goede zeden jegens een minderjarige, ...), zelfs wanneer ze gecorrectionaliseerd worden.

In die uitsluitingen vindt men echter een aantal tegenstrijdigheden. Zo heeft de wetgever de openbare schennis van de goede zeden jegens een minderjarige (strafbaar met gevangenisstraf van zes maanden tot twee jaar) van de toepassing van deze wet uitgesloten, maar vallen de aanranding van de eerbaarheid, met inbegrip van die waar geweld bij gebruikt werd (feiten die strafbaar zijn met opsluiting van tien tot vijftien jaar vóór correctionalisering) wel binnen het toepassingsgebied van de wet.

Met het oog op de harmonisering van het lot van de slachtoffers, zou het nuttig zijn de lijst van de uitgesloten misdrijven aan te passen en er de misdrijven van aanranding van de eerbaarheid in het algemeen in op te nemen. Dat is de bedoeling van artikel 2, B, van het voorstel.

Vervangende straf

Ingeval de werkstraf niet wordt uitgevoerd, dient de vervangende straf binnen de perken van de op het misdrijf gestelde straffen alsook van de wet, te bestaan uit een gevangenisstraf OF een geldboete (zie artikel 37ter, § 1, eerste lid, van het Strafwetboek).

Voor bepaalde misdrijven zeggen de wetsbepalingen echter dat de rechter als straf een gevangenisstraf EN een geldboete kan opleggen (valsheid in geschrifte bijvoorbeeld.).

Het is dus nodig artikel 37ter, § 1, van het Strafwetboek op dit punt te wijzigen, zodat de verschillende artikelen met elkaar in overeenstemming worden gebracht (artikel 2, A, van het voorstel).

Poging tot het plegen van een misdrijf is uitgesloten van het toepassingsgebied van de werkstraf

Artikel 37ter, § 1, van het Strafwetboek, somt de misdrijven op die uitgesloten zijn van het toepassingsgebied van de werkstraf maar zegt niets over de poging om die misdrijven te begaan.

La question se pose dès lors au juge de savoir s'il peut ou non prononcer une peine de travail face à une tentative d'infraction.

Il est donc nécessaire, en vue de favoriser la sécurité juridique, de déterminer le régime applicable en cas de tentative de commettre les infractions qui sont exclues du bénéfice de la loi.

À cet égard, il convient de faire un choix : soit, on considère que la tentative est en soi moins grave qu'une infraction consommée et alors on décide que l'auteur de la tentative peut bénéficier d'une peine de travail, soit, on considère que les infractions exclues sont elles-mêmes d'une gravité telle que l'auteur qui tente de les commettre ne peut pas jouir de la peine de travail.

Nous optons pour la deuxième approche et nous considérons dès lors que le texte de l'article 37ter, § 1, du Code pénal doit être modifié en vue d'exclure également du champ d'application de la loi les cas de tentative des infractions qui y sont énumérées. C'est l'objet de l'article 2, C, de la proposition.

Le rôle du ministère public en cas de non-exécution de la peine de travail

Si le condamné n'exécute pas la peine de travail prononcée, l'assistant de justice devra en informer la Commission de probation. Dans ce cas, la commission tient une véritable audience, à laquelle assistent le condamné et son conseil, en vue de l'application de la peine de substitution.

Étrangement, le ministère public n'est pas présent lors de cette audience. Il n'est ni informé, ni convoqué et aucun avis n'est sollicité.

Ce qui est encore plus étrange, c'est qu'après avoir reçu le rapport de l'audience à laquelle il n'était pas partie, le ministère public peut alors décider de mettre à exécution la peine subsidiaire prévue par le juge (en tenant compte de la partie de la peine de travail exécutée par le condamné. Mais ce point est apprécié discrétionnairement par le parquet). Il y a là une certaine anomalie.

Il importe donc de compléter l'article 37quinquies, § 4, du Code pénal sur ce point de manière à permettre au ministère public de rendre un avis à l'audience devant la Commission de probation et permettre à la Commission de probation d'estimer la partie de la peine de travail déjà exécutée, le ministère public devant tenir compte de cette estimation. C'est l'objet de l'article 3, A et B, de la proposition.

De rechter wordt dus geconfronteerd met de vraag of hij al dan niet een werkstraf mag opleggen bij een poging tot het plegen van een misdrijf.

Teneinde de rechtszekerheid te bevorderen is het nodig de regeling te bepalen die van toepassing is op de poging tot het plegen van de misdrijven die van het toepassingsgebied van de wet zijn uitgesloten.

Hier moet een keuze worden gemaakt: of men vindt dat de poging op zich minder ernstig is dan een gepleegd misdrijf en besluit dat de dader van de poging een werkstraf mag krijgen, of men vindt dat de uitgesloten misdrijven zo zwaar zijn dat de persoon die poogt ze te plegen niet gestraft kan worden met een werkstraf.

Wij kiezen voor de tweede aanpak en vinden dus dat de tekst van artikel 37ter, § 1, van het Strafwetboek aangepast moet worden om ook de poging tot het plegen van de misdrijven die erin worden opgesomd, van het toepassingsgebied van de wet uit te sluiten. Dat is het doel van artikel 2, C, van het voorstel.

Rol van het openbaar ministerie ingeval de werkstraf niet wordt uitgevoerd

Indien de veroordeelde de uitgesproken werkstraf niet uitvoert, moet de justitieassistent hierover de Probatiecommissie inlichten. In dit geval houdt de commissie een echte zitting, waar de veroordeelde en diens raadsman aan deelnemen, met het oog op de toepassing van de vervangende straf.

Eigenaardig genoeg is het openbaar ministerie niet op die zitting aanwezig. Het wordt er niet over ingelicht, is niet opgeroepen en het wordt niet om advies gevraagd.

Nog vreemder is dat het openbaar ministerie, na ontvangst van het verslag ter terechtzitting waarbij het geen partij was, kan beslissen om de vervangende straf waarin door de rechter is voorzien uit te voeren, weliswaar rekening houdend met het deel van de werkstraf dat door de veroordeelde reeds is uitgevoerd. Dit punt wordt door het parket echter discretionair beoordeeld. Hier klopt iets niet.

Artikel 37quinquies, § 4, van het Strafwetboek moet op dit punt worden aangevuld. Het openbaar ministerie moet een advies kunnen uitbrengen tijdens de zitting, voor de Probatiecommissie, en de Probatiecommissie moet kunnen schatten welk deel van de werkstraf reeds is uitgevoerd, waarbij het openbaar ministerie vervolgens rekening moet houden met die schatting. Dat is het doel van de artikelen 3, A en B, van het voorstel.

L'exécution de la peine subsidiaire ne conduit pas à une inscription dans le bulletin de renseignements communal et n'entraîne aucune conséquence au plan de la suspension du prononcé de la condamnation, du sursis et de la récidive

Que la peine de travail ne soit pas inscrite dans le bulletin de renseignements communal correspond à l'esprit de la loi.

Ce qui l'est beaucoup moins, c'est que l'exécution de la peine subsidiaire, en cas de non-accomplissement de la peine de travail, n'entraîne aucune conséquence au niveau de ce même bulletin, pas plus d'ailleurs qu'au plan de la récidive légale.

Si la personne commet un nouveau délit, elle ne sera pas considérée comme récidiviste. Elle pourrait même solliciter le bénéfice de la suspension du prononcé de la condamnation!

Le but de la loi n'était pas d'accorder une telle mesure de faveur aux personnes qui ne respectent pas «les règles du jeu» de la peine de travail.

Il est donc utile de réparer cette imperfection en prévoyant l'inscription de la peine subsidiaire au bulletin de renseignements communal en cas d'exécution de celle-ci. Cela nécessite la modification de l'article 594, 4°, du Code d'instruction criminelle (article 4 de la proposition).

Il semble aussi normal d'assimiler la personne qui ne preste pas sa peine de travail à celle qui n'en a pas bénéficié. Il y aurait dès lors lieu de prévoir qu'en cas de mise à exécution de la peine subsidiaire, celle-ci serait considérée comme la peine effectivement prononcée pour les règles applicables en matière de suspension, de sursis et de récidive, puisqu'elle a été effectivement subie. Une modification de l'article 37quinquies, § 4, du Code pénal s'impose à cet égard (article 3, C, de la proposition).

La réhabilitation

La loi du 17 avril 2002 a introduit un système hybride: d'une part, la peine de travail autonome n'apparaît pas au bulletin de renseignements communal, tandis que d'autre part, elle est la seule peine à ne pas pouvoir disparaître de l'extrait de casier judiciaire par le biais de la réhabilitation.

Il est donc nécessaire de compléter l'article 622 du Code d'instruction criminelle sur ce point. C'est l'objet de l'article 5 de la proposition.

Le problème de la disparition des travaux d'intérêt général

Les articles 8, 11 et 12 de la loi du 17 avril 2002 visent à supprimer le travail d'intérêt général, décidé

De uitvoering van de vervangende straf leidt niet tot een inschrijving in het gemeentelijk inlichtingenbulletin en heeft geen gevolgen op het vlak van de opschorting van de uitspraak van de veroordeling, van het uitstel en van de wettelijke herhaling

Dat de werkstraf niet wordt opgenomen in het gemeentelijk inlichtingenbulletin komt overeen met de geest van de wet.

Dat de uitvoering van de vervangende straf, ingeval van niet uitvoering van de werkstraf, ook geen gevolgen heeft op het niveau van dit inlichtingenbulletin en al evenmin op het vlak van de wettelijke herhaling, strookt al veel minder met de geest van de wet.

Indien de betrokkene een nieuw misdrijf begaat, zal hij niet als een recidivist worden beschouwd. Deze persoon zou zelfs de opschorting van de uitspraak van de veroordeling kunnen genieten.

Het was niet de bedoeling van de wetgever een dergelijke gunst te bewijzen aan personen die de «spelregels» verbonden aan de werkstraf niet in acht nemen.

Deze onvolkomenheid dient dus verholpen te worden door te bepalen dat de vervangende straf ingeschreven moet worden in het gemeentelijk inlichtingenbulletin wanneer zij wordt uitgevoerd. Hiertoe dient artikel 594, 4° van het Wetboek van Strafvordering te worden aangepast (artikel 4 van het voorstel).

Ook lijkt het normaal dat de persoon die zijn werkstraf niet uitvoert, gelijkgesteld wordt met de persoon die geen werkstraf heeft gekregen. Wanneer er een vervangende straf wordt uitgevoerd, dient deze dus te worden beschouwd als de effectief uitgesproken straf wat betreft de regels die van toepassing zijn inzake opschorting, uitstel en wettelijke herhaling, aangezien zij werkelijk is uitgevoerd. Hiertoe dient artikel 37quinquies, § 4, van het Strafwetboek gewijzigd te worden (artikel 3, C, van het voorstel).

Herstel in eer en rechten

De wet van 17 april 2002 voert een tweeledig systeem in: enerzijds wordt de autonome werkstraf niet vermeld in het gemeentelijk inlichtingenbulletin, maar anderzijds is het de enige straf die niet door eerherstel kan worden verwijderd uit het strafregister.

Op dit punt dient dus artikel 622 van het Wetboek van Strafvordering te worden aangevuld. Dat is het doel van artikel 5 van dit voorstel.

Probleem van de verdwijning van de dienstverlening

De artikelen 8, 11, en 12 van de wet van 17 april 2002 beogen de afschaffing van de dienstverlening

dans le cadre de la médiation pénale ou comme condition d'une suspension ou d'un sursis probatoire, pour y substituer la peine de travail autonome. L'arrêté royal pris en application de l'article 15 de la même loi fixe l'entrée en vigueur de ces dispositions au 1er mai 2004 (arrêté royal du 18 juin 2003, *Moniteur belge* 17 juillet 2003 (éd. 1)). La loi-programme du 22 décembre 2003 (*Moniteur belge* 30 décembre 2003) a toutefois introduit en son article 393 un régime transitoire qui autorise l'octroi d'un travail d'intérêt général à titre de mesure probatoire jusqu'au 30 avril 2004 et fixe la disparition de cette mesure au 1er mai 2005. Ce délai d'un an est destiné à permettre l'encadrement jusqu'à leur terme des travaux d'intérêt général probatoires, dont la loi prévoit qu'ils doivent être exécutés dans les douze mois de la décision définitive.

Or, il y aurait peut-être lieu de revenir sur cette décision de suppression.

En effet, les peines de travail et les travaux d'intérêt général visent deux publics distincts et répondent à des besoins différents :

— la peine de travail est une peine autonome destinée avant tout à être une alternative aux courtes peines d'emprisonnement. Elle s'applique par nature aux faits pour lesquels le juge ne peut ou ne veut pas accorder une mesure de sursis;

— le travail d'intérêt général est une condition probatoire qui accompagne les mesures de suspension ou de sursis ou une mesure qui est décidée dans le cadre d'une médiation pénale.

Par ailleurs, alors que la peine de travail autonome était, au départ, une réponse au caractère trop restrictif de la loi relative au sursis, la disparition des travaux d'intérêt général entraînerait paradoxalement un appauvrissement sur le plan législatif :

— le sursis probatoire avec travail d'intérêt général permet d'encadrer le justiciable et, parfois, de le structurer en vue d'une intégration socioprofessionnelle; le travail d'intérêt général peut ainsi tendre à la réinsertion sociale de l'individu;

— la peine de travail vise, comme son nom l'indique, seulement l'exécution d'un travail. Le condamné ne bénéficie d'aucune guidance ou d'accompagnement social. C'est purement et simplement une sanction.

Rien ne fait donc obstacle à la coexistence des deux mesures étant donné que leur public-cible et leurs objectifs sont différents.

waartoe is besloten in het kader van de strafbemiddeling, of die als voorwaarde werd gesteld voor een probatie-opschorting of een probatie-uitstel. In de plaats hiervan wordt de werkstraf ingevoerd. Het koninklijk besluit genomen ter uitvoering van artikel 15 van dezelfde wet, bepaalt dat die artikelen in werking treden op 1 mei 2004 (koninklijk besluit van 18 juni 2003, *Belgisch Staatsblad* van 17 juli 2003, 1ste uitgave). Artikel 393 van de programmawet van 22 december 2003 (*Belgisch Staatsblad*, 30 december 2003) voert echter een overgangsregeling in krachtens welke het opleggen van dienstverlening als probatiemaatregel mogelijk blijft tot 30 april 2004 en die maatregel op 1 mei 2005 verdwijnt. Deze termijn van een jaar is bedoeld om de volledige begeleiding mogelijk te maken van de probatoire dienstverlening die volgens de wet uitgevoerd moet worden binnen twaalf maanden na de definitieve beslissing.

Het is echter misschien beter op die beslissing tot afschaffing van de dienstverlening terug te komen.

De werkstraf en de dienstverlening zijn immers voor verschillende doelgroepen bedoeld en zijn een antwoord op andere uitdagingen :

— de werkstraf is een autonome straf die in de eerste plaats bedoeld is als alternatief voor de korte gevangenisstraffen. Zij wordt uiteraard toegepast in gevallen waarin de rechter geen uitstel wil of kan geven;

— de dienstverlening is een probatievoorwaarde die samen met de opschorting of het uitstel wordt opgelegd, dan wel een maatregel waartoe wordt besloten in het kader van de strafbemiddeling.

Terwijl de autonome werkstraf oorspronkelijk een reactie was op het te restrictieve karakter van de wet betreffende het uitstel, zou de verdwijning van de dienstverlening paradoxaal genoeg trouwens een verarming betekenen op het wetgevende vlak :

— het probatie-uitstel in combinatie met dienstverlening maakt het mogelijk de betrokkene te begeleiden en hem soms zelfs een structuur te bieden met het oog op integratie op sociaal en professioneel vlak; de dienstverlening kan dan tevens bijdragen tot de sociale reïntegratie van het individu;

— de werkstraf beoogt, zoals het woord al aangeeft, enkel het verrichten van werk; de veroordeelde krijgt geen enkele begeleiding of sociale hulp; het is enkel en alleen een straf.

Niets verhindert dus dat de twee maatregelen tegelijk bestaan, aangezien hun doelpubliek en oogmerk verschillend zijn.

De plus, il semble que depuis l'entrée en vigueur des peines de travail, il y ait eu une augmentation d'environ 20 % du nombre de travaux d'intérêt général prononcés(1).

La coexistence des deux mesures est donc non seulement possible mais, en plus, elle est favorable au développement de chacune de ces mesures.

Les articles 6 à 9 de la proposition restaurent donc le travail d'intérêt général décidé dans le cadre de la médiation pénale, de la suspension ou du sursis probatoire.

Clotilde NYSSENS.
Christian BROTCORNE.

*
* *

PROPOSITION DE LOI

CHAPITRE I

Disposition générale

Article 1er

La présente loi règle une matière visée à l'article 78 de la Constitution.

CHAPITRE II

Modifications du Code pénal

Art. 2

À l'article 37ter, § 1er, du Code pénal, inséré par la loi du 17 avril 2002, sont apportées les modifications suivantes :

A. à l'alinéa 1er, deuxième phrase, les mots « une peine d'emprisonnement ou une amende » sont remplacés par les mots « et à l'exclusion d'une peine de travail, la peine »;

B. à l'alinéa 2, les mots « articles 375 à 377 » sont remplacés par les mots « articles 372 à 377 »;

C. le paragraphe est complété par un alinéa 3, rédigé comme suit :

(1) Colloque de Chaudfontaine, 7 mai 2003, « Du TIG à la PTA. Un an après: bilan et perspective sur le terrain », intervention de M. M. Dantinne, criminologue, chercheur à l'ULg, Actes, p. 22.

Bovendien blijkt dat, sedert de toepassing van de werkstraf, het aantal keren dat dienstverlening wordt opgelegd met 20 % is toegenomen(1).

Het naast elkaar bestaan van de twee maatregelen is dus niet alleen mogelijk maar ook gunstig voor de ontwikkeling van elk van die maatregelen.

De artikelen 6 tot 9 van het voorstel voeren dus de dienstverlening opnieuw in, in het kader van de strafbemiddeling, de probatie-opschorting of het probatie-uitstel.

*
* *

WETSVOORSTEL

HOOFDSTUK I

Algemene bepaling

Artikel 1

Deze wet regelt een aangelegenheid als bedoeld in artikel 78 van de Grondwet.

HOOFDSTUK II

Wijzigingen van het Strafwetboek

Art. 2

In artikel 37ter, § 1, van het Strafwetboek, ingevoegd bij de wet van 17 april 2002, worden de volgende wijzigingen aangebracht :

A. in het eerste lid, tweede volzin, worden de woorden « voorziet de rechter in een gevangenisstraf of in een geldboete » vervangen door de woorden « en met uitsluiting van een werkstraf, voorziet de rechter in de straf »;

B. in het tweede lid, worden de woorden « de artikelen 375 tot 377 » vervangen door de woorden « de artikelen 372 tot 377 »;

C. de paragraaf wordt aangevuld met een derde lid, luidend :

(1) Colloquium van Chaudfontaine, 7 mei 2003, « Du TIG à la PTA. Un an après: bilan et perspective sur le terrain », betoog van de heer M. Dantinne, criminoloog, vorser aan de ULg, Actes, p. 22.

«Il en est de même en cas de tentative relative aux infractions précitées».

Art. 3

À l'article 37quinquies, § 4, du même Code, inséré par la même loi, sont apportées les modifications suivantes :

A) à l'alinéa 1er, troisième phrase, les mots «du ministère public,» sont insérés entre les mots «à la disposition» et les mots «du condamné et de son conseil»;

B) l'alinéa 2 est remplacé comme suit :

«La commission, siégeant en la présence du ministre public entendu en son avis, rédige un rapport succinct ou motivé, selon le cas, en vue de l'application de la peine de substitution, en y indiquant la partie de la peine qu'elle estime avoir été exécutée par le condamné.»

C) le paragraphe est complété par un dernier alinéa 3, rédigé comme suit :

«En cas de mise à exécution de la peine subsidiaire, celle-ci devient la peine à prendre en considération pour les règles applicables en matière de suspension, de sursis et de récidive.»

CHAPITRE III

Modifications du Code d'instruction criminelle

Art. 4

L'article 594, alinéa 1er, 4°, du Code d'instruction criminelle, inséré par la même loi, est remplacé par ce qui suit :

«4° des décisions condamnant à une peine de travail conformément à l'article 37ter du Code pénal, sauf si la peine subsidiaire a été mise à exécution.»

Art. 5

À l'article 622 du même Code, remplacé par la loi du 7 avril 1964, les mots «, exécuté les peines de travail» sont insérés entre les mots «subi les peines privatives de liberté» et les mots «et acquitté les peines pécuniaires».

CHAPITRE IV

Dispositions réactionnaires

Art. 6

Dans l'article 216ter, § 1er, l'alinéa 3, première phrase, du Code d'instruction criminelle, inséré par la

«Hetzelfde geldt in geval van pogingen tot het plegen van bovenvermelde misdrijven.»

Art. 3

In artikel 37quinquies, § 4, van hetzelfde wetboek, ingevoegd bij dezelfde wet, worden de volgende wijzigingen aangebracht :

A) in de derde volzin van het eerste lid, worden de woorden «van de veroordeelde en zijn raadsman», vervangen door de woorden «van het openbaar ministerie, de veroordeelde en zijn raadsman»;

B) het tweede lid wordt vervangen als volgt :

«De commissie, die zitting houdt in aanwezigheid van het openbaar ministerie dat gehoord wordt, stelt, naar gelang van het geval, een beknopt of met redenen omkleed verslag op, met het oog op de toepassing van de vervangende straf, en vermeldt daarin het deel van de straf dat zij als uitgevoerd beschouwt door de veroordeelde.»

C) De paragraaf wordt aangevuld met een derde lid, luidend :

«Ingeval de vervangende straf wordt uitgevoerd, wordt die de straf die in aanmerking moet worden genomen wat de toepassing betreft van de regels inzake opschorting, uitstel en wettelijke herhaling.»

HOOFDSTUK III

Wijziging van het Wetboek van Strafvordering

Art. 4

Artikel 594, eerste lid, 4°, van het Wetboek van Strafvordering, ingevoegd bij dezelfde wet, wordt vervangen als volgt :

«4° de beslissingen die veroordelen tot een werkstraf overeenkomstig artikel 37ter van het Strafwetboek, tenzij de vervangende straf uitgevoerd wordt.»

Art. 5

In artikel 622 van hetzelfde Wetboek, vervangen bij de wet van 7 april 1964, worden tussen de woorden «de vrijheidsstraffen hebben ondergaan» en de woorden «en de geldstraffen hebben gekweten», de woorden «,de werkstraffen hebben uitgevoerd» ingevoegd.

HOOFDSTUK IV

In hun oorspronkelijke lezing herstelde bepalingen

Art. 6

In artikel 216ter, § 1, derde lid, eerste volzin, van het Wetboek van Strafvordering, ingevoegd bij de wet

loi du 10 février 1994 et modifié par les lois des 7 mai 1999 et 17 avril 2002, les mots «à exécuter un travail d'intérêt général, ou» sont insérés entre les mots «de l'infraction» et les mots «à suivre une formation».

Art. 7

À l'article 1er, § 3, de la loi du 29 juin 1964 concernant la suspension, le sursis et la probation, inséré par la loi du 22 mars 1999 et modifié par la loi du 17 avril 2002, sont apportées les modifications suivantes :

A. à l'alinéa 1er, les mots «ou d'une peine de travail» sont supprimés;

B. au même alinéa, les mots «d'exécuter des travaux d'intérêt général ou» sont insérés entre les mots «en l'obligation» et les mots «de suivre une formation»;

C. le même alinéa est complété par une deuxième phrase, rédigée comme suit: «Le travail d'intérêt général et la formation peuvent également être imposés cumulativement.»;

D. à l'alinéa 2, les mots «La formation ne peut toutefois être imposée» sont remplacés par les mots «Le travail d'intérêt général ou la formation ne peuvent toutefois être imposés»;

E. au même alinéa, deuxième phrase, les mots «de travaux d'intérêt général ou» sont insérés entre les mots «le nombre d'heures» et les mots «de formation.».

Art. 8

À l'article 1^{er bis}, § 3, de la même loi, remplacé par la loi du 28 mars 2000 et modifié par la loi du 17 avril 2002, sont apportées les modifications suivantes :

A. les mots «La formation peut être ordonnée» sont remplacés par les mots «Les travaux d'intérêt général ou la formation peuvent être ordonnés»;

B. les mots «d'exécuter des travaux d'intérêt général ou» sont insérés entre les mots «des possibilités» et les mots «de suivre une formation».

van 10 februari 1994 en gewijzigd bij de wet van 7 mei 1999 en bij de wet van 17 april 2002, worden tussen de woorden «in te stemmen» en de woorden «met het volgen van een bepaalde vorming», de woorden «met de uitvoering van een dienstverlening of» ingevoegd.

Art. 7

In artikel 1, § 3, van de wet van 29 juni 1964 betreffende de opschorting, het uitstel en de probatie, ingevoegd bij de wet van 22 maart 1999 en gewijzigd bij de wet van 17 april 2002, worden de volgende wijzigingen aangebracht :

A. in het eerste lid, vervallen de woorden «of werkstraf»;

B. in hetzelfde lid, worden tussen de woorden «in kracht van gewijsde is gegaan» en de woorden «een bepaalde opleiding te volgen», de woorden «dienstverlening te verrichten of» ingevoegd;

C. hetzelfde lid wordt aangevuld met een tweede volzin, luidend: «Dienstverlening en opleiding kunnen ook samen worden opgelegd».

D. in het tweede lid worden de woorden «De opleiding kan» vervangen door de woorden «De dienstverlening of de opleiding kunnen».

E. in de tweede volzin van hetzelfde lid, worden tussen de woorden «bij het bepalen van het aantal uren» en het woord «opleiding», de woorden «dienstverlening of» ingevoegd;

Art. 8

In artikel 1bis, § 3, van dezelfde wet, vervangen bij de wet van 28 maart 2000 en gewijzigd bij de wet van 17 april 2002, worden de volgende wijzigingen aangebracht :

A. de woorden «De opleiding kan» worden vervangen door de woorden «De dienstverlening of de opleiding kunnen»;

B. tussen de woorden «dat de betrokkene daadwerkelijk» en de woorden «een opleiding kan volgen», worden de woorden «dienstverlening kan verrichten of» ingevoegd.

CHAPITRE V

Disposition abrogatoire

Art. 9

Dans la loi du 17 avril 2002 instaurant la peine de travail comme peine autonome en matière correctionnelle et de police sont abrogés :

- A. l'article 8, 2°;
- B. l'article 12, 1° à 3°.

12 mai 2004.

Clotilde NYSENS.
Christian BROTCORNE.

HOOFDSTUK V

Opheffingsbepaling

Art. 9

In de wet van 17 april 2002 tot invoering van de werkstraf als autonome straf in correctionele zaken en in politiezaken, worden opgeheven :

- A) artikel 8, 2°;
- B) artikel 12, 1° tot en met 3°.

12 mei 2004.